

ReFEEHS Vesti

APR
2017

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ReFEEHS KONZORCIJUM

Koordinator projekta

Univerzitet u Beogradu, Srbija

Partneri na projektu

Univerzitet u Kragujevcu, Srbija

Univerzitet u Nišu, Srbija

Univerzitet u Novom Sadu, Srbija

Medicinski univerzitet Sofija, Bugarska

Triniti koledž Dublin, Irska

Univerzitet u Lisabonu - Farmaceutski fakultet, Portugalija

Univerzitet u Pečuju, Mađarska

Pridruženi partner

Institut za javno zdravlje Srbije - Batut

Za više detalja posetite:
www.refeehs.com

Kontaktirajte nas mejlom na:
refeehs@pharmacy.bg.ac.rs

UVODNA REČ

Drage kolegice i kolege,

U prilogu su vesti o realizaciji Erasmus+ projekta ReFEEHS koje želimo da podelimo sa vama, da se pohvalimo do sada postignutim rezultatima i potražimo ideje i predloge za dalja pregnuća. Na sredini našeg trogodišnjeg projekta smo sabrali rezultate, redefinisali planove za narednih 18 meseci, ali, pre svega, pokušali da kritički sagledamo šta bi sve moglo i trebalo da se uradi da bi postavljeni ciljevi bili ispunjeni na najbolji mogući način. Najvažnija postignuća u pogledu unapređenja stručne prakse studenata zdravstvenih nauka, razvoja kurikuluma i pripremana za uvođenje interprofesionalnog obrazovanja na sva četiri partnerska Univerziteta u Srbiji (Beograd, Niš, Novi Sad, Kragujevac), kao i informacije o opremi koja je nabavljena i u fazi je puštanja u rad, nalaze se u ovom broju naših Vesti.

U promišljanju o daljem unapređenju aktivnosti, molimo sve kolegice i kolege zdravstvene radnike, studente zdravstvenih nauka, predstavnike studentskih i profesionalnih asocijacija i strukovnih komora, da nam se pridruže sa idejama, predlozima i sugestijama, a posebno

u akcionom delovanju u profesionalnim krugovima, javnim glasilima, te kod donosioca odluka.

Takođe vas pozivamo da uzmete aktivno učešće u predstojećim događajima, tematskim radionicama koje će se održati 2. juna 2017. na Univerzitetu u Nišu-Medicinski fakultet, kao i na promotivnoj Tribini koja će biti održana u Institutu za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" 29. juna 2017. godine.

Podrška koju smo tokom ovih meseci imali od strane Evropske izvršne agencije za obrazovanje, audiovizuelne medije i kulturu (EACEA), Nacionalne Erasmus+ kancelarije i mnogih drugih institucija, nam je bila dragocena i na tome im se zahvaljujemo. Naši partneri sa evropskih univerziteta su svojim učešćem, znanjem i primerima dobrih praksi pružili izuzetan doprinos projektnim aktivnosti i očekujemo i dalju razmenu iskustava i dobrih vibracija.

Veliki pozdrav,
Ljiljana Tasić, koordinator ReFEEHS projekta Erasmus+

Trinity
College
Dublin

The University of Dublin

UNAPREĐENJE STRUČNE PRAKSE STUDENATA ZDRAVSTVENIH NAUKA

Učenje zasnovano na iskustvu u realnom radnom okruženju, u kontaktu sa pacijentima i drugim zdravstvenim radnicima, predstavlja izuzetno značajan deo obrazovanja zdravstvenih profesionalaca. Ovaj vid nastavnih aktivnosti pruža studentima mogućnost da budu uključeni u realne profesionalne aktivnosti sa stvarnim posledicama, u okruženju koje pruža dovoljno mogućnosti za učenje i uz nadzor, podršku i procenu napredovanja od strane kvalifikovanog mentora iz prakse. U našoj zemlji je ovaj vid učenja zastupljen u okviru studentske stručne prakse/kliničkog staža, kao i pripravničkog staža nakon završetka studija.

Savremene preporuke i standardi za obrazovanje zdravstvenih profesionalaca podrazumevaju strukturiranu nastavu u realnom radnom okruženju sa jasno definisanim ishodima učenja kao sastavni deo studijskog programa. U skladu sa ovim preporukama, studentska stručna praksa treba da ispunjava sve standarde za obezbeđenje kvaliteta i akreditaciju kao i teorijska i praktična nastava koja se realizuje na univerzitetu. Obezbeđenje kvaliteta nastavnog procesa u realnom radnom okruženju zasnovano je na složenom sistemu u koji su uključeni studenti, fakulteti, kao i mentori iz prakse i odgovarajuće nastavne baze. Da bi sistem uspešno funkcionisao, potrebno je

da nastavne baze imaju odgovarajuću opremu i stručni kadar i da se u njima obavljaju poslovi zdravstvene delatnosti definisani programom studentske stručne prakse/kliničkog staža studenata. Da bi se uspešno pripremili za rad sa studentima, mentori iz prakse treba da budu pripremljeni za novu ulogu i izazove koji sa njom dolaze. Takođe je potrebno ispuniti odgovarajuće akademske, profesionalne i pravne zahteve i jasno definisati obaveze, odgovornosti i očekivanja studenata, mentora iz prakse i fakulteta.

U okviru projekta ReFEEHS pripremljen je nacrt Standarda za studentsku stručnu praksu koji obuhvataju odgovarajuće nastavne sadržaje, ishode učenja zasnovane na kompetencijama, nastavne metode, način provere ishoda učenja, zahteve koje treba da ispune nastavne baze i mentori iz prakse, obaveze i odgovornosti studenata. Sastavni deo ovih Standarda predstavljaju i Smernice za studente i mentore iz prakse. Nacrt dokumenta je dostupan za javnu diskusiju i komentare i biće predstavljen akademskoj i široj stručnoj javnosti u okviru predstojeće ReFEEHS Tematske radionice 3, koja će biti održana na Univerzitetu u Nišu u periodu od 1. do 3. juna 2017. godine.

INTERPROFESIONALNO OBRAZOVANJE ZDRAVSTVENIH PROFESIONALACA

Interprofesionalno obrazovanje zdravstvenih profesionalaca je, takođe, prepoznato kao jedan od zahteva za savremene studijske programe zdravstvenih nauka. Svetska zdravstvena organizacija definiše ovakav vid obrazovanja kao nastavne aktivnosti u okviru kojih studenti sa dva ili više različitih studijskih programa uče međusobno jedni o drugima i jedni od drugih u cilju poboljšanja saradnje između zdravstvenih radnika i poboljšanja zdravstvenih ishoda pacijenata.

Radna grupa za Interprofesionalno obrazovanje u okviru ReFEEHS projekta je u proteklih šest meseci pripremila predlog nastavnih sadržaja novog predmeta pod nazivom *Interprofesionalno obrazovanje zdravstvenih profesionalaca* i predložila ga za uvođenje u studijske programe zdravstvenih nauka u Srbiji. Nastavni plan i program je pripremljen po uzoru na organizaciju i realizaciju interprofesionalnih nastavnih aktivnosti na Triniti koledžu iz Dablina, evropskog partnera na projektu. Predviđeno

je da se nastava realizuje putem elektronskog učenja, kao i organizacije zajedničkih radionica u okviru kojih bi studenti i nastavnici zdravstvenih nauka (medicine, farmacije, stomatologije i zdravstvene nege) zajedno razmatrali odgovarajuće studije slučaja, svako u svom domenu, a potom timski predložili sveobuhvatni terapijski plan za zbrinjavanje pacijenta. U okviru pomenutog predmeta, osmišljeni su moduli koji se odnose na: (1) zbrinjavanje pacijenata sa akutnim koronarnim sindromom, (2) lečenje i kontrolu dijabetesa i (3) zdravstvenu zaštitu starijih osoba.

Uvođenje osnovnih sadržaja interprofesionalnog obrazovanja u nastavne planove i programe studija zdravstvenih nauka na univerzitetima u Srbiji predstavlja značajno osnaživanje i osavremenjivanje nastave čiji rezultat je usmeren prevashodno na unapređenje kompetencija, poboljšanje saradnje između zdravstvenih radnika i poboljšanja zdravstvenih ishoda pacijenata.

PRIOLOGE PRIPREMILE

Dragana Vasiljević

Jelena Parojčić

Danijela Đukić Ćosić

Dragana Lakić

Marina Odalović

NAJAVA PREDSTOJEĆIH DOGAĐAJA

1. juna 2017. godine u zgradi Rektorata Univerziteta u Nišu biće održana panel diskusija na temu „Izazovi za svremenu kliničku/ stručnu praksu studenata zdravstvenih nauka“

1. juna 2017. godine u zgradi Medicinskog fakulteta Univerziteta u Nišu biće održan Dan otvorenih vrata ReFEEHS projekta

2. juna 2017. godine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Nišu biće održana ReFEEHS Tematska radionica 3 „Ishodi zasnovani na kompetencijama u obrazovanju zdravstvenih radnika: razvoj studijskih programa, nastavnih sadržaja i procena uspeha studenata“

29. juna 2017. godine u Institutu za javno zdravlje Srbije “Dr Milan Jovanović Batut” biće održana tribina „Kvalitetno obrazovanje - kadrovi za zdravstvo“

18-25. septembra 2017. godine biće organizovana struktuirana studijska poseta nastavnika i saradnika domaćih univerziteta Triniti Koledžu u Dublinu

NABAVKA OPREME ZA SIMULIRAJUĆE LABORATORIJE

U okviru projekta ReFEEHS obezbeđena su značajna sredstva za nabavku opreme i unapređenje nastave zdravstvenih nauka na domaćim univerzitetima, partnerima na projektu. Između ostalog, obezbeđen je trogodišnji pristup Lexicomp bazi podataka koja sadrži širok opseg podataka o kliničkoj primeni lekova, nabavljeno najnovije izdanje Evropske farmakopeje (Ph. Eur. 9.0), kao i veći broj savremenih međunarodnih udžbenika. Najveći deo nabavljene opreme namenjen je za opremanje različitih simulirajućih laboratorija, odnosno bolničkih odeljenja ili apoteka u kojima se realizuje praktična nastava studenata i njihova priprema za studentsku stručnu praksu/ klinički staž u realnom radnom okruženju. Tako će studenti imati mogućnost da se na najsavremenijim simulatorima/„manekenima“ obučavaju za izvođenje različitih zdravstvenih procedura poput postavljanja centralnog

venskog katetera, auskultacije srca i pluća, primene defibrilatora, primene intramuskularnih injekcija, pružanja prve pomoći, osnovne zdravstvene nege. Nabavljeni su i različiti uređaji za simulirajuću apoteku kao što su nebulizatori, manuelni i automatski aparati za merenje krvnog pritiska, bar kod čitači, kao i uređaji za magistralnu izradu lekova.

Očekuje se da će oprema nabavljena u okviru projekta ReFEEHS olakšati studentima zdravstvenih nauka da se u simuliranim uslovima obučavaju i vežbaju različite radne procese i tako se na najbolji način pripreme za klinički staž/stručnu praksu u realnom radnom okruženju. Ukupan broj korisnika koji će koristiti navedenu opremu obuhvata više od 2500 studenata i nastavnika domaćih univerziteta.

UNAPREĐENJE NASTAVNIČKIH KOMPETENCIJA

Unapređenje pedagoških kompetencija nastavnika i saradnika univerziteta predstavlja jedan od preduslova za unapređenje nastave i implementaciju savremenih metoda nastave i procene znanja. Ovo je jasno prepoznato u okviru nacionalne Strategije razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine, kao i Akcionog plana za njeno sprovođenje. U okviru Akcionog plana je predviđeno unapređenje kriterijuma i procedura za izbor i napredovanje nastavnog osoblja zasnovano na analizi kompetencija nastavnog osoblja, uključujući pedagošku komponentu, kao i razvijanje programa za sticanje didaktičko-metodičko-pedagoških kompetencija nastavnog osoblja.

Jedan od ciljeva projekta ReFEEHS je razvoj studijskog programa Metodika nastave zdravstvenih nauka. Ovaj studijski program je osmišljen kao fleksibilan kurs sastavljen iz tri modula, koji će se realizovati kroz kombinovanu on-line nastavu (e-učenje) i zajedničke radionice.

Pojedinačni moduli će biti akreditovani kao kursevi kontinuirane edukacije za zdravstvene radnike i biće ponuđeni kao izborni predmet u okviru poslediplomskih doktorskih i specijalističkih studija na fakultetima zdravstvenih nauka. Kurs je namenjen nastavnicima i saradnicima univerziteta, kao i zdravstvenim profesionalcima angažovanim kao mentori iz prakse u realizaciji studentske stručne prakse/kliničkog staža. Prva generacija polaznika će biti upisana u februaru 2018. godine.

U okviru projekta ReFEEHS obezbeđena su sredstva za školarine za dvanaest nastavnika i saradnika domaćih univerziteta koji su upisani na internacionalne kurseve unapređenja nastavničkih kompetencija u obrazovanju zdravstvenih profesionalaca, kako bi pripremili odgovarajuće nastavne materijale i učestvovali u realizaciji studijskog programa Metodika nastave zdravstvenih nauka.

Unapređenje i razvoj nastavnih planova i programa za obrazovanje zdravstvenih radnika, zasnovano na praktičnom iskustvu u realnom radnom okruženju

Razvoj zajedničkih nastavnih planova i programa za interprofesionalno obrazovanje različitih profila zdravstvenih stručnjaka

Razvoj programa za tercijarno obrazovanje i unapređenje nastavničkih kompetencija nastavnika fakulteta i mentora iz prakse